

ÁN LỆ TRONG TỔ TỤNG HÀNH CHÍNH Ở VIỆT NAM: NHÌN LẠI MỘT THẬP KỈ PHÁT TRIỂN VÀ TRIỂN VỌNG¹

VŨ THỊ NGÀ *

BÙI TIẾN ĐẠT **

Tóm tắt: Mặc dù án lệ được thừa nhận chính thức tại Việt Nam từ gần một thập kỉ nay nhưng các vấn đề lí luận về án lệ trong tổ tụng hành chính vẫn chưa được làm rõ. Bài viết tìm hiểu sự phát triển của nhận thức lí luận về án lệ trong tổ tụng hành chính, đặc biệt về triết lí xây dựng, phát triển án lệ và vai trò, ý nghĩa của nguồn pháp luật này thông qua hoạt động xét xử hành chính. Về thực tiễn, bài viết chỉ ra thách thức và triển vọng trong việc phát triển, áp dụng án lệ trong tổ tụng hành chính Việt Nam thời gian tới, qua đó rút ra cái nhìn tổng quan về sự phát triển của án lệ trong xét xử ở toà án nói chung. Án lệ trong tổ tụng hành chính có thể đóng góp và tác động đáng kể nhằm đẩy mạnh cơ chế tư pháp kiểm soát quyền hành pháp trong bối cảnh Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khoá XIII đã đề ra các mục tiêu trọng tâm nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật và cơ chế kiểm soát quyền lực nhà nước.

Từ khoá: Tiền lệ pháp; án lệ trong tổ tụng hành chính; tổ tụng hành chính Việt Nam

Nhận bài: 08/01/2025

Hoàn thành biên tập: 27/3/2025

Duyệt đăng: 27/3/2025

PRECEDENT IN ADMINISTRATIVE LITIGATION IN VIETNAM: A REVIEW OF ONE-DECADE DEVELOPMENT AND PROSPECTS

Abstract: Although precedent has been recognised in Vietnam officially for nearly a decade, there remain theoretical issues related to case law in administrative litigation. This article explores the development of theoretical conceptualisation regarding case law in administrative litigation, particularly the theories and principles on constructing and developing case law as a source of law in administrative litigation activities. In practice, the article highlights the challenges and prospects in the development and application of precedent in administrative litigation in Vietnam in the near future, thereby also providing an overview of the development of case law in judicial activities. The article suggests that precedent in administrative litigation can play an important role and have significant impact in enhancing the judicial mechanism that controls executive power, considering the key objectives set by the 13th Central Committee of the Communist Party to improve the legal system and the mechanism of controlling state power.

Keywords: Case law; precedents in administrative litigation; Vietnamese administrative litigation

Received: 8 January 2025 ; Editing completed: 27 March 2025; Accepted for publication: 27 March 2025

* Thạc sĩ, Trường Đại học Văn Hiến

Email: vuthinga1810@gmail.com

** Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Trường Đại học Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội. Email: buitiendat2001@yahoo.com

¹ Nghiên cứu này được thực hiện trong khuôn khổ Luận án tiến sĩ “Án lệ trong tổ tụng hành chính Việt Nam” của NCS. Vũ Thị Nga đang thực hiện tại Trường Đại học Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội.

1. Đặt vấn đề

Pháp luật Việt Nam đã chính thức công nhận án lệ là nguồn pháp luật kể từ Luật Tổ chức toà án nhân dân năm 2014. Các toà án có thể áp dụng án lệ trong xét xử từ năm 2016 theo Nghị quyết số 03/2015/NQ-HĐTP ngày 28/10/2015 của Hội đồng Thẩm phán